

Röportaj

Berna Karaçalı

SANAT VE TOPLUM

sanat, toplumsal dönüşümle ilişkilidir

QART space

www.qartspace.com | @qartspace

BERNA KARAÇALI'NIN SANAT YOLCULUĞU

Sanatı hayatla kurduğum ilişkinin doğal dili olarak görüyorum ve çalışırken malzemenin kendi hafızasını ve dilini dinlemeye çalışıyorum..

Bugün geriye dönüp baktığımda, sanatın hayatıma sonradan giren bir alan değil; dünyayla kurduğum ilişkinin doğal dili olduğunu görüyorum. İçsel yönelimlerim, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü'nde aldığım eğitimle zaman içinde bilinçli bir üretim pratiğine dönüştü. Lisans, yüksek lisans ve sanatta yeterlik yıllarım yalnızca teknik bilgi edindiğim dönemler değildi; sanatın düşünsel derinliğini keşfettiğim, farklı disiplinlerle temas ettiğim ve üretimin yaşamın bütünüyle kurduğu ilişkiyi kavradığım yıllardı.

Özgür atölye ortamı, sanatçı-akademisyenlerle kurulan doğrudan ilişki ve sanatın gündelik yaşamın doğal bir parçası olarak deneyimlendiği atmosfer, bugün de üretimimin beslendiği en önemli kaynaklardan biridir.

1997 yılında başlayan akademik yaşamım ise sanat pratiğime farklı bir derinlik kazandırdı. Eğitim vermek, araştırmak ve genç sanatçılarla birlikte düşünmek, sanatı yalnızca üreten değil, aynı zamanda sürekli sorgulayan bir bakış geliştirmemi sağladı. Akademik çalışma ile atölye pratiği benim için birbirinden ayrı iki alan değil; aynı arayışın birbirini besleyen iki farklı yüzüdür.

Bugün çalışmalarımda malzemenin kendi hafızasını ve dilini dinlemeye çalışıyorum. Bana göre sanatçı, malzemeye yalnızca biçim veren değil; onun sunduğu imkânlarla birlikte düşünebilen kişidir. Bu nedenle üretim sürecim çoğu zaman önceden tasarlanmış kesin sonuçlardan değil, malzemeyle kurulan karşılıklı etkileşimden doğuyor. Sanat yolculuğumu tamamlanmış bir hikâye olarak görmüyorum. Her çalışma, belleğin, malzemenin ve zamanın bıraktığı izlerle yeniden kurulan bir karşılaşma alanına dönüşüyor. Sanat benim için hâlâ bitmeyen bir arayış olduğu kadar, varoluşu anlamlandırmanın da bir biçimi olmaya devam ediyor.

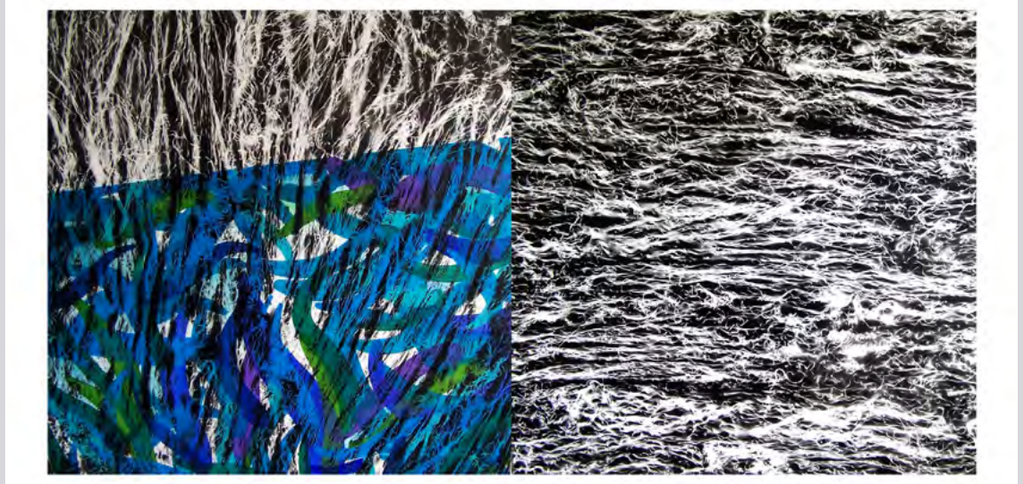
SANAT VE TOPLUM
sanatın toplumla bağ kurma gücü

Sanat; bellek, kültür, yaşanmışlıklar ve toplumsal dönüşümlerle sürekli ilişki içindedir. Sanatçının bu süreçlere bakışı farklıdır, kendi sorularını üretir ve düşündürür.

Sizce bir sanatçıyı sanatçı yapan en önemli özellikler nelerdir?

Sanatçı, herkesin baktığı şeye bakabilir; ancak aynı şeyi görmez. Görünenin ardındaki katmanları araştırır, alışılmış olanı yeniden düşünür ve kendi sorularını üretir. Merakını ve sorgulama cesaretini hiçbir zaman kaybetmemelidir. Bunun yanında disiplin vazgeçilmezdir. Sezgi üretimin başlangıç noktası olabilir; ancak süreklilik ve istikrar olmadan derinlik kazanması mümkün değildir. Araştırmak, denemek, yanılmak ve yeniden başlamak sanat üretiminin doğal parçalarıdır. İyi bir gözlemci olan sanatçı, doğayı, insanı, toplumu ve zamanı dikkatle izler. Çünkü çoğu zaman büyük fikirler küçük ayrıntıların içinde saklıdır. Sanat da tam bu ayrıntıları görünür kılar; onları düşünceye dönüştürür, düşünce de zamanla yapıtın kendisine dönüşür.

Sanatın toplumla bağ kurma gücünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sanatın en güçlü yönlerinden biri, insanlar arasında ortak bir anlam alanı oluşturabilmesidir. Çünkü sanat; bellek, kültür, yaşanmışlıklar ve toplumsal dönüşümlerle sürekli ilişki içindedir. Bu nedenle sanatçı yaşadığı çağdan ve toplumdan bağımsız üretmez. Bazen doğrudan, bazen de metaforlar aracılığıyla yaşadığı dönemin izlerini eserlerine taşır. Sanatın görevi hazır cevaplar sunmak değildir. Asıl gücü, insanı durdurmasında, düşündürmesinde ve yeni sorularla buluşturmasındadır. Bir eser, izleyicinin dünyaya bakışında yeni bir sorgulama alanı açabiliyor ve onu yeniden düşünmeye davet edebiliyorsa; sanat toplumla gerçek bağını kurmuş demektir.